

Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe komisyonları raporları (1/706)

T. C.

Başvekâlet

21 . XII . 1953

Muamelât Umum Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/2665, 6/3537

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 21 . XI . 1953 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibe lâyihasıyla birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂYİHASI

1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe girecek olan 6183 numaralı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunun 39 ncu maddesinde, hususi kanunlarında ödeme yeri gösterilmemiş âmme alacaklarının, borçlunun ikametgâhının bulunduğu yer tahsil dairesine ödeneceği hükmü mevcuttur. Arazi Vergisi Kanununda verginin, arazinin bulunduğu kaza vergi dairesince tarh olunacağı gösterilmiş ve fakat ödeneceği yer tâyin edilmemiştir. Bugüne kadar ise vergi, arazinin bulunduğu ve tarhiyatın yapıldığı yer vergi dairesine ödenmektedir. Halbuki, kanununda ödeme yeri gösterilmemiş olduğundan 6183 numaralı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra Arazi Vergisinin, arazinin bulunduğu yer değil, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesine ödenmesi lâzım gelecektir. Arazi Vergisi beyana dayanan diğer vergilerimiz gibi mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince tarhedilmediğine ve mükellefin ikametgâhı ile değil, bulunduğu kaza ile, satış, intikal ve sair işler münasebetiyle bir taraftan tapu, diğer taraftan başka dairelerle alâkasından ötürü, sıkı bir irtibatı vardır. Bu durum muvacehesinde Arazi Vergisinin, mükellef nerede ikamet ediyorsa o yer vergi dairesince tahsil olunması birçok bakımlardan mahzurlu olduğundan evvelden olduğu gibi tahsilâtın devam ettirilmesinde lüzum vardır. Bu sebeple Arazi Vergisi Kanununa bu yolda bir hüküm konulmasına zaruret hâsıl olmuş ve maksadı teminen 10 ncu madde değiştirilmiştir.

Hazırlanan bu tasarı ile, maddeye, yalnız verginin hangi dairece tahsil olunacağını gösteren bir kayıt konulmuş ve Bina Vergisinde olduğu gibi taksit zamanlarının tâyini salâhiyeti Maliye Vekâletine bırakılmıştır.

T. B. M. M.

Maliye Komisyonu

Esas No : 1/706

Karar No : 32

20 . I . 1954

Yüksek Reisliğe

Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 neu maddesinin tadiline dair kanun lâyihası, komisyonumuzca, Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle, tetkik ve müzakere olundu.

Esbabı mucibe lâyihasının tetkiki ve yapılan müzakereler sonunda :

1. Arazi Vergisi Kanununda, verginin, arazinin bulunduğu kaza vergi dairesince tarh olunacağı tesbit edilmiş ise de tahsilâtın hangi vergi dairesince yapılacağına hükme bağlanmamış bulunduğu;

2. Bu sebepten, tahsi'âtın, 1 . I . 1954 tarihinden itibaren 6183 sayılı Âmme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki Kanunun 39 neu maddesi gereğince, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince yapılacağı;

3. Halbuki, Arazi Vergisinin, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yerden ziyade arazinin bulunduğu kaza ile, satış, int'kal gibi muamelelerden dolayı tapu dairesi ve diğer dairelerle, alâ'ası bulunduğu ve mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesince

tahsilât yapılmasının birçok mahzurları bulunduğu;

Neticesine varılmış ve lâyiha esasından kabul edilmiştir.

Maddelerin müzakeresinde, birinci madde, esasa müessir olmıyan değişiklikler yapılmak suretiyle tadilen, diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince, öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle, Bütçe Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Maliye Ko. Reisi	Sözcü	Kâtip
Amasya	Zonguldak	Diyarbakır
H. Koray	F. Açıksöz	M. R. Bucak
Çorum	Erzurum	Kocaeli
Ş. Gürses	S. Erduman	E. Alican
Kocaeli		Mardin
Lütfi Tokoğlu		A. Kalav
İmzada bulunamadı		
Seyhan	Sird	Yozgad
Z. Akçalı	Cemil Yardım	F. Nizamoglu

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 1/706

Karar No. 93

8 . II . 1954

Yüksek Reisliğe

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 neu maddesinin tadili hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başvekâletin 21 . XII . 1953 tarihli ve 6/3537 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Maliye Komisyonu raporiyle birlikte komisyonumuza havale edilmiş olmakla Maliye Vekâleti mümessili hazır olduğu halde tetkik ve müzakere edildi.

Lâyihanın esbabı mucibesinde de tebaruz ettirilmiş olduğu üzere; 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununda mezkûr verginin arazinin bulunduğu kaza vergi dairesince tarhedileceği gösterilmiş ise de ödeneceği yer tâyin edilmemiş olduğundan âmme alacaklarının tahsil usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanunun meriyet mevkiine girdiği 1 Ocak 1954 tarihine kadar bu vergi iki taksitte ve her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclisle-

rinin mütalâası alınarak valilerce tâyin edilen zamanlarda ve hususi kanununda sarahat bulunmamasına rağmen, tarheden kaza vergi dairesi tarafından tahsil edilmekte idi.

1 Ocak 1954 tarihinde yürürlüğe giren Âme Alacaklarının Tahsil Usulü hakkındaki 6183 sayılı Kanunun 37 nci maddesinin ikinci fıkrasıyla 39 ncu maddesinin birinci fıkrası hükmüne tevfikan, hususi kanununda ödeme yeri tâyin edilmediğinden, bu vergisinin Maliye Vekâletince belirtilecek usule göre yapılan tebliğden itibaren bir ay zarfında, mükellefin ikametgâhının bulunduğu yer vergi dairesi tarafından tahsili lâzımlıdır.

Çok geniş bir vatandaş zümresini ve bilhassa köylümüzü alâkadar eden bu verginin, senelerden beri müesses usul hilâfına, bir ay içinde ve mükellefin ikametgâhının bağlı bulunduğu yer vergi dairesi tarafından defaten tahsili cihetine gidilmesi vatandaşları müşkül bir durumda bırakacak ve huzursuzluk tevhit edecektir.

Hükümetçe getirilen kanun lâyihasıyla; 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 3585 sayılı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi maksada uygun bir şekilde tadil edilmekte ve seçkedilen birinci madde ile mezkûr verginin, gayrimenkulün aynından doğması ve temlik muameleleriyle sıkı bir surette alâkalı bulunması dolayısıyla, arazinin bulunduğu yer vergi dairesine iki müsavi taksitte tahsili ve 5432 sayılı Vergi Usul Kanunu ile vergiler konusunda Maliye Vekâletine geniş salâhiyetler tanınmış olması itibariyle de, taksit zamanlarının tâyini yetkisi valilerin uhdesinde bırakılmıyarak Bina Vergisinde olduğu gibi her mahallin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet

umumi meclislerinin mütalâası alınmak suretiyle yine Maliye Vekâletince tâyin ve tesbiti sağlanmakta ve diğer maddelerde yürürlük tarihine ve kanunu yürütmeye memur edilenlere ait bulunmaktadır.

Komisyonumuz lâyihası yerinde görerek maddelerin müzakeresine geçmiş ve birinci maddenin sonuna, tâyin olunacak taksit zamanlarının münasip vasıta ile halka ilân edilmesini temin edici hükmün ilâvesini kabul etmiştir.

2 ve 3 ncu maddeleri şeklen değiştirilmek suretiyle kabul olunan kanun lâyihası öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisiğe sunulur.

Reis	Reisvekili	Sözcü
Rize	İstanbul	Sivas
<i>İ. Akçal</i>	<i>H. Hüsman</i>	<i>H. İmre</i>
Bu rapor Sözcüsü		
Gaziantep	Antalya	Bolu
<i>E. Cenani</i>	<i>A. Sarıoğlu</i>	<i>M. Güçbilmez</i>
Diyarbakır	Diyarbakır	Elâzığ
<i>Y. Azizoğlu</i>	<i>M. Ekinci</i>	<i>Ö. F. Sanaç</i>
Gümüşane		İstanbul
<i>K. Yörükoğlu</i>		<i>S. Oran</i>
İzmir		Kırşehir
B. Bilgin		<i>R. Özdeş</i>
İmzada bulunamadı		
Konya	Muğla	Ordu
<i>M. A. Ülgen</i>	<i>N. Özsan</i>	<i>R. Aksoy</i>
Rize	Seyhan	Siird
<i>Ö. Kavrakoğlu</i>	<i>S. Bari</i>	<i>M. D. Süalp</i>
Urfa		Zonguldak
<i>F. Ergin</i>		<i>H. Balık</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tâdiline dair kanun lâ-yihası

MADDE 1. — 6 . 7 . 1931 tarihli ve 1833 numaralı Arazi Vergisi Kanununun 3585 numaralı kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur.

Taksit zamanları, her mahal lin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinde meriyete girer.

MADDE 3. — Bu kanun hükümlerini icraya, Maliye ve İçişleri Vekilleri memurdur.

Başvekil

A. Menderes
Devlet Vekili

Devlet Vekili

C. Yardımcı

Adalet Vekili

O. Ş. Çiçekdağ

Millî Savunma Vekili

K. Yılmaz

İçişleri Vekili

E. Menderes

Dışişleri Vekili

F. Köprülü

Maliye Vekili

H. Polatkan

Millî Eğitim Vekili

B. S. Burçak

MALİYE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tâdiline dair kanun lâ-yihası

MADDE 1. — 6 . VII . 1931 tarihli ve 1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun 3585 sayılı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur.

Taksit zamanları, her mahal lin zirai ve iktisadi vaziyetine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir.

MADDE 2. — Aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Aynen kabul edilmiştir.

Bayındırlık Vekili

K. Zeytinoğlu

Ekonomi ve Ticaret Vekili

Fethi Çelikbaş

Sağlık ve Sosyal Yardım Vekili

Dr. E. H. Üstündağ

Gümrük ve Tekel Vekili

E. Kalafat

Tarım Vekili

N. Ökmen

Ulaştırma Vekili

Y. Üresin

Çalışma Vekili

H. Erkmen

İşletmeler Vekili

S. Yırcalı

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1833 sayılı Arazi Vergisi Kanununun değişik 10 ncu maddesinin tâdiline dair kanun lâ-yihası

MADDE 1. — 6 . VII . 1931 tarihli ve 1833 numaralı Arazi Vergisi Kanununun 3585 numaralı Kanunla değiştirilen 10 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Arazi Vergisi, arazinin bulunduğu yer vergi dairesince ve iki müsavi taksitte tahsil olunur.

Taksit zamanları, her mahal lin zirai ve iktisadi vaziyetlerine göre vilâyet umumi meclislerinin mütalâası alınarak Maliye Vekâletince tâyin edilir ve keyfiyet münasip vasıta ile ilân olunur.

MADDE 2. — Bu kanun 1 Mart 1954 tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya, Maliye ve İçişleri vekilleri memurdur.